



SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. Fakss: 67830770. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2024. gada 13. novembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Jānis Neimanis, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Marinas Kuzminas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 115/2024),

konstatēja:

Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civillikuma 637. pantu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmajam teikumam un spēkā neesošu no 2024. gada 18. jūnija.

Apstrīdētā norma noteic, ka apstrīdēt testamentu var tikai tie, kas iecelti par mantiniekiem kādā citā pēdējās gribas rīkojumā vai kas testatora miršanas brīdī bijuši viņa tuvākie likumiskie mantinieki. Tos rīkojumus, kurus minētās personas nav apstrīdējušas, vai kuriem viņas piekritušas, vai kurus viņas apstrīdēt nokavējušas, vai arī uz kuriem viņas citādi zaudējušas tiesību, attālākie radinieki vairs nevar apstrīdēt.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš ir vērsusies Satversmes tiesā ar saturiski līdzīgu pieteikumu.

Izskatot pieteikumu Nr. 79/2024, Satversmes tiesas 4. kolēģija ar 2024. gada 12. jūlija lēmumu atteicās ierosināt lietu, jo pieteikums par Civillikuma 637. panta pirmās daļas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam un 105. panta pirmajam teikumam neatbilda Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

Izskatāmajā pieteikumā ir precizēts prasījums. Proti, Pieteikuma iesniedzēja vairs neapstrīd Civillikuma 637. panta pirmās daļas atbilstību Satversmes 105. pantam. Turklāt pieteikums papildināts ar juridisko pamatojumu par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības un kolēģijai no jauna ir jāpārbauda pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

Kolēģijas 2024. gada 12. jūlija lēmumā jau secināts, ka pieteikums ir piekritīgs Satversmes tiesai un tas atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā, otrajā un sestajā daļā noteiktajām prasībām.

Līdz ar to kolēģijai jāizvērtē pieteikuma atbilstība pārējām Satversmes tiesas likumā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtās daļas pirmais teikums noteic: “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2024. gada 18. jūnija, kad stājās spēkā Senāta rīcības sēdes lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2024. gada 18. oktobrī. Tādējādi minētais termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturrtās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Civillikuma 637. panta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc Marinas Kuzminas pieteikuma (pieteikums Nr. 115/2024).

Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz **2025. gada 13. janvārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Jānis Neimanis